

**Bendroji VU Filologijos fakulteto
studentų baigiamųjų darbų rengimo, gynimo ir vertinimo
tvarka**

1. Dokumento paskirtis ir pagrindas

1.1. Šiuo dokumentu nustatomos bendrieji Vilniaus universiteto (toliau – VU) Filologijos fakulteto (toliau FLF) humanitarinių mokslų krypties grupės (lingvistikos, literatūrologijos, klasikinių studijų, filologijos (pagal kalbą), vertimo ir kt.) pirmosios ir antrosios pakopų studentų baigiamųjų darbų rengimo, gynimo ir vertinimo principai. Jis parengtas pagal VU galiojančius studijas reglamentuojančius dokumentus¹.

1.2. Konkrečią studijų programą (toliau – SP) kuriojantis SP komitetas (toliau – SPK) gali detalizuoti šio dokumento nuostatas pagal susiklosčiusias studijų krypties tradicijas tiek, kiek jos neprieštaruoja šiai tvarkai.

1.3. Reikalavimai konkrečios studijų krypties baigiamiesiems darbams ir jų vertinimo kriterijai skelbiami FLF svetainėje, kad studentai galėtų su jais susipažinti prieš pradėdami rengti baigiamuosius darbus.

2. Bendrieji reikalavimai baigiamiesiems darbams

2.1. Priklausomai nuo studijų pakopos ir siekiamo kvalifikacinio laipsnio rengiami ir ginami šie baigiamieji darbai:

2.1.1. Bakalauro baigiamasis darbas – tai savarankiškai parengtas tiriamasis darbas, rodantis studento gebėjimą atlikti pirmosios studijų pakopos reikalavimus atitinkantį humanitarinį (filologinį ar tarpdalykinį) tyrimą):

2.1.1.1. konsultuojantis su darbo vadovu numatyti tyrimo tikslą, eigą ir metodiką išskeltam tikslui pasiekti;

2.1.1.2. spręsti tyrimo uždavinius;

2.1.1.3. aptarti mokslinę literatūrą;

2.1.1.4. surinkti tyrimo medžiagą;

2.1.1.5. taikyti tyrimo metodus (metodinę priemonę);

2.1.1.6. sisteminti, analizuoti, interpretuoti ir vertinti duomenis;

2.1.1.7. aiškiai ir pagrįstai formuluoti išvadas; apibendrinti išvagas;

2.1.1.8. aprašyti ir įforminti tyrimą taisyklinga kalba, tinkamu stiliumi, laikantis akademinės kultūros;

2.1.1.9. pristatyti tyrimo rezultatus ir juos apginti.

2.1.2. Skiriami **pagrindinės SP** baigiamasis darbas ir **gretutinės SP** baigiamasis darbas:

2.1.2.1. Pagrindinės SP baigiamasis darbas rodo, kad studentas įgijo SP ugdomas atitinkamos studijų krypties kompetencijas, yra pasirengęs savarankiškai profesinei veiklai ir tolesnėms studijoms. Pagrindinės SP baigiamąjį darbą rengia ir gina kiekvienas pirmosios pakopos studentas. Šio darbo apimtis be priedų² sudaro 50 000 – 80 000 spaudos ženklų su tarpais. Apgynus pagrindinės SP

¹ <http://www.vu.lt/lt/studijos/studiju-procesas/studijas-reglamentuojantys-dokumentai>

² Į šią apimtį įeina titulinis puslapis, turinys, įvadas, pagrindinis tekstas (teorinė dalis ir tyrimo aprašymas bei jo rezultatai), išvados, santrauka (anotacija). Šaltinių ir literatūros sąrašai į šią apimtį neįeina.

baigiamąjį darbą suteikiamas atitinkamos studijų krypties (šakos) ar studijų krypčių grupės bakalauro kvalifikacinis laipsnis.

2.1.2.2. Gretutinės SP baigiamasis darbas rodo, kad studentas įgijo esminių gretutinės studijų krypties kompetencijų, yra pasirengęs savarankiškai profesinei veiklai ir tolesnėms studijoms.

2.1.2.2.1. Gretutinės SP baigiamuosius darbus (projektus) rengia ir gina pirmosios pakopos gretutinių studijų studentai, įstoję į Universitetą iki 2017 m. Šio darbo apimtis be priedų³ sudaro 25 000 – 40 000 spaudos ženklų su tarpais. Apgynus pagrindinės ir gretutinės SP baigiamuosius darbus, įstojusiems iki 2017 m. suteikiamas dvigubas bakalauro laipsnis.

2.1.2.2.2. Gretutinių studijų studentai, įstoję 2017 m. ir vėliau, paskutiniame gretutinių studijų semestre gali rengti savo krypties (šakos) tiriamąjį projektą arba rinktis kitą gretutinių studijų dalyką. Įvykdžius gretutinių studijų programą, VU nustatyta tvarka jiems išduodamas gretutinių studijų baigimą patvirtinantis pažymėjimas.

2.1.3. Magistro baigiamasis darbas – tai savarankiškai parengtas tiriamasis darbas, rodantis studento gebėjimą atlikti antrosios studijų pakopos reikalavimus atitinkantį humanitarinį (filologinį ar tarpdalykinį) tyrimą:

2.1.3.1. išvelgti mokslinę problemą ir suformuluoti tyrimo tikslą;

2.1.3.2. numatyti tyrimo eigą ir metodiką tyrimo tikslui pasiekti;

2.1.3.3. spręsti tyrimo uždavinius taikant atitinkamos studijų krypties dalykines kompetencijas;

2.1.3.4. išanalizuoti ir aptarti mokslinę literatūrą;

2.1.3.5. pasirinkti tinkamus šaltinius ir surinkti tinkamą tyrimo medžiagą;

2.1.3.6. tinkamai taikyti tyrimo metodus (metodinę prieigą);

2.1.3.7. analizuoti, interpretuoti ir kritiškai vertinti duomenis net ir tada, kai informacija yra nevienareikšmė (prieštaringa);

2.1.3.8. aiškiai ir pagrįstai formuluoti išvadas, argumentuoti, apibendrinti išvalgas ir numatyti galimas tolesnes tyrimo perspektyvas;

2.1.3.9. aprašyti ir įforminti tyrimą taisyklinga kalba, tinkamu stiliumi, laikantis akademinės kultūros;

2.1.3.10. pristatyti tyrimo rezultatus tiek specialistų, tiek nespecialistų auditorijai ir diskutuojant juos apginti.

2.1.4. Magistro darbas rodo, kad studentas įgijo SP ugdomas atitinkamos studijų krypties kompetencijas ir yra pasirengęs ne tik savarankiškai profesinei veiklai, bet ir mokslo tiriamajam darbui. Šio darbo apimtis be priedų⁴ sudaro 70 000 – 120 000 spaudos ženklų su tarpais. Apgynus magistro baigiamąjį darbą suteikiamas atitinkamos studijų krypties (šakos) arba studijų krypčių grupės magistro kvalifikacinis laipsnis.

³ Į šią apimtį įeina titulinis puslapis, turinys, įvadas, pagrindinis tekstas (teorinė dalis ir tyrimo aprašymas bei jo rezultatai), išvados, santrauka (anotacija). Šaltinių ir literatūros sąrašai į šią apimtį neįeina.

⁴ Į šią apimtį įeina titulinis puslapis, turinys, įvadas, pagrindinis tekstas (teorinė dalis ir tyrimo aprašymas bei jo rezultatai), išvados, santrauka (anotacija). Šaltinių ir literatūros sąrašai į šią apimtį neįeina.

- 2.2.** Baigiamasis darbas rašomas studijuojamąja arba kita SPK numatyta kalba.
- 2.3.** SPK pritarus, baigiamasis darbas gali būti rengiamas grupėmis.
- 2.4.** Baigiamųjų darbų pobūdį lemia studijų krypties ir studentų specializacijos specifika (kalbotyros, literatūrologijos, vertimo, tarpdalykiniai tyrimai) ir padalinio, kuriam priklauso darbo vadovas, tyrimų tradicijos.
 - 2.4.1.** Bakalauro baigiamieji darbai gali būti įvairaus pobūdžio:
 - 2.4.1.1.** analitiniai probleminiai;
 - 2.4.1.2.** kritinės ar grožinės literatūros, klasikinių tekstų vertimai su dalykiniais komentarais (komentarų apimtį nustato SP komitetas);
 - 2.4.1.3.** taikomojo pobūdžio, pavyzdžiui, žodyno rengimas su teoriniu įvadu, tekstyno rengimas su teoriniu įvadu ir pan. (tokių darbų apimtį, teorinio įvado ir viso darbo proporcijas nustato SP komitetas);
 - 2.4.1.4.** kitokio pobūdžio darbai, nulemti studento ir padalinio, kuriam priklauso darbo vadovas, poreikių ir tiriamųjų darbų tradicijų.
 - 2.4.2.** Magistro baigiamųjų darbų pobūdis turi būti orientuotas į mokslinius tyrimus ir jų taikymą siekiant tobulinti studijas, profesinę ar kultūrinę veiklą arba diegti naujoves. Tyrimo pagrindą gali sudaryti studento atliktas fundamentinio veikalo ar šaltinio vertimas, sudarytas žodynas ar tekstynas.

3. Darbo tema

- 3.1.** Bakalauro baigiamųjų darbų tematiką siūlo potencialūs darbų vadovai, tačiau skatintina, kad darbo temą pasiūlytų pats studentas. Magistro baigiamųjų darbų temas turėtų siūlyti patys studentai.
- 3.2.** Baigiamojo darbo tema (tematika), jei SPK nenustato kito termino, yra tvirtinama SPK posėdyje iki mokslo metų, kuriais turi būti ginamas darbas, spalio 15 d.
- 3.3.** Baigiamojo darbo tema gali būti tikslinama (pritarus darbo vadovui ir pranešus SPK) ar keičiama (studentui raštu pateikus motyvuotą prašymą ir pritarus SPK). Keisti temą galima ne vėliau kaip per pirmąsias dvi paskutinio studijų semestro, kuriame turi būti ginamas baigiamasis darbas, savaites, o tikslinti temos formuluotę nekeičiant temos – ne vėliau kaip per pirmuosius du minėto semestro mėnesius.

4. Darbo vadovas, jo pareigos ir teisės

- 4.1.** Vadovauti baigiamajam darbui gali dėstytojas ar mokslo darbuotojas, dirbantis FLF arba kitame VU akademiniam padalinyje (pastaruoju atveju – pritarus SPK).
- 4.2.** Bakalauro darbui gali vadovauti asistentas, doktorantas, lektorius, docentas ar profesorius. Magistro baigiamajam darbui gali vadovauti dėstytojas, turintis mokslinį laipsnį.
- 4.3.** Vadovo pareiga – konsultuoti studentą (konsultacijų valandos numatytos studijų programoje) ir diskutuoti su juo probleminiais darbo klausimais. Tačiau pabrėžtina, kad baigiamasis darbas yra studento savarankiškas darbas, o vadovo vaidmuo yra patariamasis.
- 4.4.** Jei studentas be svarbios priežasties (svarbiomis priežastimis laikoma, pavyzdžiui, liga, akademinės atostogos) nesikonsultuoja su vadovu, nesilaiko šios tvarkos ir SPK nustatytų terminų, nepateikia numatyto parengti darbo (jo dalies) arba pateikia minimalių reikalavimų neatitinkantį darbą (jo dalį), vadovas, įvertinęs studento darbą, gali atsisakyti darbui vadovauti. Apie tai jis informuoja studentą ir SPK .

4.5. Darbo vadovas turėtų paskatinti studentą susipažinti tiek su šia tvarka, tiek su SPK nustatytais baigiamųjų darbų rengimo, gynimo ir vertinimo reikalavimais.

5. Studento atsakomybė ir teisės

5.1. Už darbo kokybę turinio ir formos, kalbos tinkamumo ir taisyklingumo požiūriu atsako pats baigiamąjį darbą rengiantis studentas. Studentas turi teisę kreiptis į darbo vadovą patarimų, diskutuoti probleminiais klausimais. Kadangi už darbo turinį atsako pats studentas, neprivaloma visais atvejais sutikti su vadovo nuomone, studentas gali ir turi argumentuotai ginti savo poziciją, pateikti ją savo darbe. Taip pat studentas turi teisę konsultuotis su visais VU Filologijos fakulteto ir kitų fakultetų dėstytojais, kreipęsis į juos paskelbtomis konsultacijų valandomis arba iš anksto suderintu abiem pusėms tinkamu laiku.

5.2. Studentas, be svarbios priežasties (svarbiomis priežastimis laikytina, pavyzdžiui, vadovo stažuotė užsienyje, liga ar pan.) nesulaukęs pagalbos iš savo vadovo, gali kreiptis į savo SPK prašydamas keisti vadovą ne vėliau kaip per pirmąsias dvi semestro, kuriame turi būti ginamas baigiamasis darbas, savaites, o gretutinės SP baigiamojo darbo atveju – ne vėliau kaip iki tų mokslo metų, kuriais turi būti ginamas darbas, spalio 31 d.

5.3. Parašyti pirmą darbo teorinės dalies variantą ir surinkti tiriamąją medžiagą, jeigu su darbo vadovu nėra suderinta kitaip arba jei SPK nėra nustatęs kitokių reikalavimų, rekomenduojama:

5.3.1. pagrindinės studijų programos bakalaurantui – per rudens (7) semestrą;

5.3.2. gretutinių studijų bakalaurantui – iki tų mokslo metų, kuriais turi būti ginamas darbas, lapkričio 30 d.

5.4. Magistrantui, jeigu su darbo vadovu nėra suderinta kitaip arba jei SPK nėra nustatęs kitokių reikalavimų, rekomenduojama iki antro kurso rudens (3) semestro pabaigos parašyti pirmą darbo teorinės dalies variantą ir surinkti tiriamąją medžiagą.

5.5. Paskutinį darbo variantą vadovui peržiūrėti, jei SPK nenustato kitaip, studentas pateikia iki šios datos:

5.5.1. pagrindinės studijų programos bakalaurantas ir magistrantas – iki gegužės 15 d.;

5.5.2. gretutinių studijų bakalaurantas – iki sausio 6 d.

6. Leidimas ginti darbą

6.1. Baigiamasis darbas turi būti pateiktas iki šios datos:

6.1.1. iki gegužės 25 d. 17 val. (tais metais, kai gegužės 25 d. yra poilsio diena, darbo pateikimo terminu laikoma artimiausia po jos darbo diena) – magistro darbų ir pagrindinės studijų programos bakalauro darbų atveju;

6.1.2. iki sausio 15 d. 17 val. (tais metais, kai sausio 15 d. yra poilsio diena, darbo pateikimo terminu laikoma artimiausia po jos darbo diena) – gretutinės studijų programos baigiamųjų darbų atveju.

6.2. Pateikdamas baigiamąjį darbą, studentas iki nurodytos datos:

6.2.1. įrašo baigiamąjį darbą ir jo metaduomenis (santraukas ir raktinius žodžius lietuvių ir anglų kalbomis) į VU studijų informacinę sistemą (VUSIS), pažymėdamas, kad tvirtina sistemoje sąžiningumo garantiją ir nustatydamas embargo⁵ laikotarpį;

⁵ Embargo laikotarpis – tai laikotarpis, kai ribojama vieša prieiga prie Baigiamojo darbo elektroninio dokumento. Jam pasibaigus, darbo tekstas bus prieinamas viešai.

6.2.2. pristato mažiausiai vieną privalomą spausdintą darbo egzempliorių, atspausdintą ir pasirašytą sąžiningumo garantiją bei darbo skaitmeninį variantą DOCX formatu SPK pirmininkui arba jo paskirtam darbuotojui į SPK nurodytą FLF padalinį (katedrą, centrą);

6.2.3. darbo skaitmeninis variantas pateikiamas elektroninėje laikmenoje (USB atmintinėje) arba siunčiant el. paštu oficialiu SPK pirmininko ir (ar) jo paskirto darbuotojo adresu.

6.3. Leidžiama ginti tik savarankiškai parengtą baigiamąjį darbą, atitinkantį bent minimalius turinio ir formos reikalavimus. Jei pateiktas darbas neatitinka minimalių reikalavimų, vadovas gali neleisti jo ginti. Neleidžiama ginti nesavarankiškai parengto ar nuplagijuoto darbo.

6.4. Darbo vadovas turi vizuoti, ar darbą leidžiama ginti (*Leista ginti* arba *Neleista ginti*; vardas, pavardė, parašas, data). Apie sprendimą leisti arba neleisti ginti darbą studentas informuojamas VU nustatyta tvarka⁶.

6.5. Darbo autorius gali nesutikti su vadovo nuomone, kad darbas negintinas, ir VU nustatyta tvarka raštu kreiptis į SPK baigiamųjų darbų gynimo komisiją dėl galimybės darbą ginti be vadovo sutikimo.

6.6. Iki gynimo vienas darbo egzempliorius turi būti viešai prieinamas SPK nustatytaime FLF padalinyje, kad su juo galėtų susipažinti visi gynimo komisijos nariai.

7. Darbo (ne)savarankiškumas, plagiatas

7.1. Parengto baigiamojo darbo autorius, įkeldamas darbą į VUSIS ir pasirašydamas garantiją, deklaruoja, kad darbas parengtas sąžiningai ir savarankiškai.

7.2. Darbo savarankiškumą patikrina darbo vadovas, pasitelkęs VUSIS įdiegtą programinę įrangą (EPAS) ir kitus patikros būdus.

7.3. Darbas laikomas parengtu nesavarankiškai, kai jis visas arba iš dalies yra parašytas kito autoriaus arba nuplagijuotas. Plagiatas – tai autorių teisių pažeidimas arba svetimos autorystės pasisavinimas, t. y. autorių teisės saugomo objekto (teksto ar jo dalies, idėjos ir pan.) pateikimas ar panaudojimas darbe nenurodant tikrojo autoriaus ir šaltinio arba nurodant jį netinkamai (viršijant Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo leidžiamas citavimo ribas, nesilaikant citavimo reikalavimų). Visas darbas arba jo dalis negali būti panaudota vertinant kito studijų dalyko pasiekimus. Plagiatu nelaikoma, jei studentas baigiamajame darbe remiasi savo anksčiau parašytais darbais, laikydamasis citavimo ir kitų akademinio darbo taisyklių.

7.4. Asmuo, nustatęs, kad darbe esama plagiato arba jis visas ar iš dalies parengtas nesavarankiškai, baigiamųjų darbų gynimo komisijos pirmininkui pateikia tarnybinį raštą ir studento darbą bei plagiato įrodymą. Plagiato atveju studentas, kaip numatyta VU studijų nuostatuose, šalinamas iš studijuojančiųjų sąrašų ir gali atnaujinti studijas tik po metų. Tačiau neturint aiškių įrodymų autorystės klausimas neturėtų būti keliamas.

7.5. Visi apginti baigiamieji darbai skelbiami viešai eLABa, išskyrus atvejus, kai gynimo komisija nusprendžia baigiamojo darbo eLABa neskelbti. Gynimo komisijos pirmininkas, pildydamas žiniaraštį, pažymi darbo prieinamumo sąlygas.

8. Recenzentas

8.1. Recenzentą tvirtina SPK ne vėliau kaip likus penkioms darbo dienoms iki baigiamojo darbo gynimo.

⁶ <http://www.vu.lt/lt/studijos/studiju-procesas/studijas-reglamentuojantys-dokumentai>

8.2. Konkrečios SP darbų gynimo taisyklės ir tradicijos lemia, kaip organizuojamas recenzento darbas. Tačiau ne vėliau kaip parą iki baigiamųjų darbų gynimo komisijos posėdžio, kuriame bus ginamas studento darbas, pradžios recenzentas raštu (el. paštu) pateikia studentui recenziją, kurioje yra įvardytos darbo stiprybės (teigiamai vertintini aspektai) ir silpnybės (neigiamai vertintini aspektai), nelygu kokios yra konkretaus SPK nustatytos darbų gynimo nuostatos.

8.3. Nesulaukęs iš recenzento grįžtamojo ryšio iki nustatyto laiko, studentas turi teisę prašyti keisti savo gynimo laiką – nukelti gynimą į kitą artimiausią dieną. Sprendimą dėl gynimo nukėlimo priima gynimo komisijos pirmininkas.

9. Baigiamojo darbo gynimas

9.1. Baigiamojo darbo gynimas yra atviras ir vykdomas Filologijos fakulteto baigiamųjų darbų gynimo komisijos darbo reglamento nustatyta tvarka. Gynimo procedūra įrašoma į garso laikmeną, o įrašas saugomas ne mažiau nei vienus metus.

9.2. Gynimo metu studentas pristato baigiamąjį darbą, atsako į recenzento, komisijos narių ir kitų ginant darbą dalyvaujančių asmenų klausimus. Savo argumentuotą atsiliepimą apie darbą pateikia recenzentas. Darbo vadovas gali pakomentuoti darbo rašymo eigą. Rekomenduojama bakalauro darbo gynimo trukmė – iki 40 min., o magistro darbo gynimo trukmė – iki 1 val.

10. Darbų vertinimas

10.1. Darbą ir jo gynimą vertina komisija pagal SPK numatytas darbų vertinimo nuostatas, atsižvelgdama į recenzento ir vadovo atsiliepimus. Pagrindiniai vertinimo aspektai yra šie:

10.1.1. turinio tinkamumas ir pagrįstumas;

10.1.2. bendroji mokslinio teksto kūrimo kultūra;

10.1.3. formalieji aspektai, raštingumas;

10.1.4. darbo pristatymas ir gynimas.

10.2. Kiekvienas SPK turėtų konkretizuoti minėtus aspektus ir detalizuoti vertinimo kriterijus pagal atitinkamos SP darbų vertinimo tradicijas.

10.3. Papildomų balų SPK nustatyta tvarka gali būti skiriama už studento akademinį aktyvumą, susijusį su baigiamuoju darbu, pavyzdžiui, jei studentas turi darbo pagrindu parengtų publikacijų ar studentų mokslinėse konferencijose yra skaitęs pranešimų, kuriuose pristatė darbą ir jo tyrimo rezultatus ir pan.

10.4. Baigiamųjų darbų įvertinimai viešai neskelbiami, Komisija apie jo darbo įvertinimą tą pačią dieną praneša kiekvienam studentui atskirai.

11. Baigiamosios pastabos

11.1. Ši tvarka įsigalioja, FLF Tarybai ją patvirtinus.

11.2. Esant poreikiui, SPK, atsižvelgdamas į susiklosčiusias baigiamųjų darbų rengimo ir gynimo tradicijas, gali numatyti šią tvarką papildančias, bet jai neprieštaraujančias nuostatas, susijusias su reikalavimais baigiamiesiems darbams, jų rengimu, gynimu ir vertinimu. Patikslinančios nuostatos turi būti paskelbtos kaip šios tvarkos priedai FLF svetainėje, kad studentai galėtų susipažinti su reikalavimais prieš pradėdami rengti darbus. Už jų skelbimą yra atsakingas SPK pirmininkas.